

Uwe Rosenberg

AL CABOON

Alleen of met z'n tweeën
tegen de bonenmaffia

Speelmateriaal

- 116 bonenkaarten
(20x Blauwe boon, 19x Kidneyboon, 18x Vuurboon, 16x Stootboon, 16x Bruine boon, 14x Sperzieboon, 13x Blufboon)
- 3 bonenmaffiabazen
- 1 "3^e bonenveld"
- De spelregels

Kort speloverzicht

Elke speler speelt de rol van bonenhandelaar. Hij ver-
koopt bonen op zijn velden en probeert deze met winst
te verkopen. Tegelijkertijd moeten de spelers tegen de
bonenmaffia opboksen. De bonenmaffia wordt door
het spelsysteem bestuurd en heeft eigen bonenvelden.
De rijkste speler wint het spel, als hij ten minste meer
geld heeft dan de bonenmaffia.

Speelmateriaal in detail

Bonenkaarten

Het spel bevat 7 verschillende soorten bonen in verschillende hoeveelheden. Op elke bonenkaart is aangegeven hoeveel bonen er van de betreffende soort zijn (zie afbeelding). Onderaan elke bonenkaart kan worden afgelezen hoeveel bonenkaarten een speler van deze soort moet oogsten om 1, 2, 3 of 4 dukaten te ontvangen (zie blz. 11; Oogsten en verkopen).

Aantal van deze bonenkaarten in het spel

Dukaten

Een speler die zijn oogst verkoopt, ontvangt dukaten. Daartoe draait hij bonenkaarten om. Op de achterzijde van elke bonenkaart is een dukaat afgebeeld. Een omgedraaide bonenkaart is 1 dukaat waard.

Oogstopbrengst

Oopbrengst in dukaten

Aantal te verkopen bonenkaarten van deze soort

Voorbeeld: verkoop van 1 of 2 Bruine bonen levert een speler niets op. Heeft hij er 3 of 4, dan ontvangt hij 1 dukaat. Bij 5 of 6 stuks krijgt hij 2 dukaten. Verkoop van 7 Bruine bonen levert hem 3 dukaten op, bij 8 stuks krijgt hij 4 dukaten.

Bonenvelden

Iedere speler beschikt aan het begin van het spel over 2 "fictieve" bonenvelden, waarop hij bonen kan verbouwen. Die bevinden zich voor de speler op tafel. Op een bonenveld kan hij een onbeperkt aantal bonenkaarten van één soort verbouwen. Leg verbouwde bonenkaarten zo op elkaar dat goed zichtbaar is om hoeveel kaarten het gaat (zie afbeelding).

Bonenmaffiabazen

Net als de spelers verbouwt de bonenmafia ook bonen op eigen velden. In een spel met 2 spelers doen de bonenmaffiabazen "Don Corleboon" en "Al Caboon" mee. In een solitair spel komt "Joe Boonanno" er ook bij. Een bonenmaffiakaart toont de betreffende bonenmaffiabaas en functioneert tegelijkertijd als zijn bonenveld. Leg zijn bonenkaarten daarom op deze kaart. Iedere bonenmaffiabaas heeft één bonenveld.

Vorbereiding (2 spelers)

Leg de bonenmaffiabazen "Don Corleboon" en "Al Caboon" midden op tafel. Leg de 2 "3e bonenveld"-kaarten klaar voor gebruik (zie achterzijde van "Joe Boonanno").

Schud alle bonenkaarten en deel alle spelers 5 kaarten, die ze op handen nemen.

Belangrijk: een speler mag tijdens het hele spel de volgorde van de kaarten in zijn hand niet veranderen. Hij mag zijn kaarten dus niet sorteren, zoals in andere kaartspellen gebruikelijk is. Een speler moet zijn kaarten daarom één voor één op handen nemen in de volgorde waarin hij ze krijgt. Daarbij steekt hij elke volgende kaart steeds achter de andere kaarten in zijn hand.

Leg de overgebleven bonenkaarten als gedekte stapel op tafel (met de dukatenzijde naar boven).

Nu ontvangen de bonenmaffiabazen bonenkaarten. Trek de bovenste kaart van de gedekte stapel en leg deze open op de "Al Caboon"-kaart.

Trek daarna de volgende kaart. Is dit een kaart van dezelfde soort, leg deze dan ook op de "Al Caboon"-kaart. Herhaal dit proces totdat er een kaart van een andere

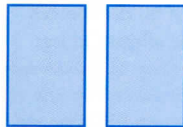
soort wordt getrokken. Leg deze open op de "Don Corleboon"-kaart.

Aan het begin van het spel is het dus mogelijk dat er meer dan één kaart op de "Al Caboon"-kaart ligt. Op de "Don Corleboon"-kaart ligt aan het begin altijd maar één kaart.

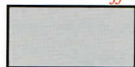

1e Speler

1e bonenveld 2e bonenveld

Dukaten van
de bonenmaffia

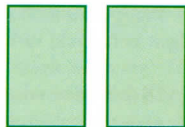

Gedekte trekstapel

2^e Speler

1^e bonenveld 2^e bonenveld

Opmerking: in deze spelregels korten we "bonenkaarten" af tot "bonen", en "bonenmaffiabazen" tot "maffiabazen".

Spelverloop

De speler die de kaarten **niet** gegeven heeft, is start-speler. Hij voert zijn complete beurt uit. Daarna is de andere speler aan de beurt, enzovoort.

De speler die aan de beurt is, voert de volgende 6 fasen in de aangegeven volgorde uit (**let op:** de startspeler slaat in zijn eerste beurt fasen 1 en 2 over):

Fase 1: overgebleven bonen afhandelen

Fase 2: bonen voor de maffia

Fase 3: bonen spelen

Fase 4: bonen omdraaien

Fase 5: bonen verbouwen

Fase 6: nieuwe bonen trekken

FASE 1: overgebleven bonen afhandelen

De speler beslist voor elke omgedraaide boon die de andere speler niet heeft gebruikt, of hij deze op een eigen bonenveld verbouwt óf op de aflegstapel legt.

FASE 2: bonen voor de maffia

De speler vergelijkt de bonensoorten op zijn bonenvelden met die van beide maffiabazen. Verzamelt een van beide maffiabazen tijdens deze fase dezelfde bonensoort, dan moet de speler 1 boon van deze soort van zijn bonenveld nemen en op het bonenveld leggen van de

maffiabaas die deze soort verzamelt. Hij moet de boon ook inleveren als deze de enige op het bonenveld is.

FASE 3: bonen spelen

De speler **moet** de eerste kaart in zijn hand (de voorste) op een van zijn bonenvelden leggen. Daarmee begint of verlengt hij een rij. Daarna **mag** hij nog een tweede kaart (de kaart die nu de voorste is) op een van zijn bonenvelden leggen. Gaat het om 2 gelijke bonen, dan moeten deze op één bonenveld gelegd worden. Gaat het om bonen van verschillende soorten, dan moeten ze over 2 velden verdeeld worden.

Voorbeeld: de speler **moet** zijn Vuurboon spelen. Hij legt deze op het bonenveld waar hij al een Vuurboon heeft (rode pijl). Hij **mag** nu zijn Kidneyboon spelen. Als hij dat doet, moet hij deze op zijn andere bonenveld leggen. Wil of moet de speler een boon spelen die niet met een soort op zijn bonenvelden overeenkomt, moet hij eerst een van zijn bonenvelden oogsten en verkopen (zie blz.

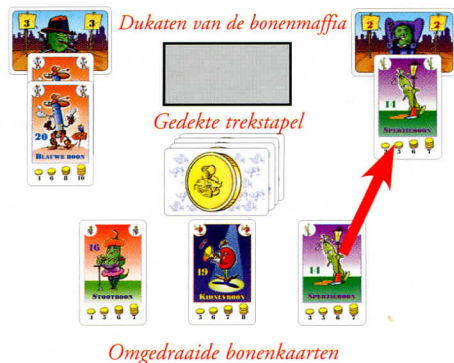
1; Oogsten en verkopen). Heeft de speler geen kaarten in handen, dan vervalt deze fase. **Let op:** in deze fase is het niet toegestaan om kaarten aan de maffia te geven.

FASE 4: bonen omdraaien

De speler draait één voor één 3 bonenkaarten van de gedekte stapel om. Stel na elke omgedraaide kaart de volgende 2 vragen:

1.) Verzamelt de maffia de omgedraaide bonensoort?

Het antwoord op deze vraag “Ja”, leg de omgedraaide kaart dan direct op het bonenveld van de maffiabaas die

deze soort verzamelt. Kan het betreffende bonenveld door deze kaart geoogst worden, dan gebeurt dit direct (zie blz. 13; Bonenmaffia oogst). Leg de door de maffia gewonnen dukaten tussen de 2 maffiabazen in en leg de resterende geoogste bonen op de aflegstapel. Draai ter vervanging van de aan de maffia gegeven kaart een nieuwe bonenkaart van de gedekte stapel om. Is het antwoord op deze vraag “Nee”, laat de omgedraaide kaart dan liggen.

2.) Is de bovenste kaart van de open aflegstapel van dezelfde soort als een van de 3 omgedraaide bonensoorten of een van de bonensoorten van de maffia?

Is het antwoord op deze vraag “Ja”, leg de bovenste kaart van de aflegstapel dan bij de betreffende gelijksoortige kaart(en). Kan het bonenveld van een maffiabaas

Opmerking: het is mogelijk dat op deze manier de complete aflegstapel leeg raakt.

FASE 5: bonen verbouwen

- De speler mag zoveel van de omgedraaide bonen verbouwen (op een bonenveld leggen) als hij wil.
- De speler mag bonen op zijn eigen bonenvelden leggen of op die van de maffiabazen.
- Alle omgedraaide bonen van 1 soort moeten op 1 bonenveld verbouwd worden, ze mogen niet over meerdere velden worden verdeeld.
- Bonen die hij niet wil verbouwen, laat hij liggen (zie ook fase 1).
- De speler mag handkaarten aan de maffia schenken als deze direct verbouwd kunnen worden.
- Hij mag bonen op zijn bonenvelden niet aan de maffia schenken.
- De speler mag in deze fase zijn bonenvelden oogsten en verkopen (zie blz. 11; Oogsten en verkopen).
- Een speler mag dezelfde soort bonen niet op 2 of meer van zijn eigen bonenvelden verbouwen. Hetzelfde geldt voor de maffia.

De speler die aan de beurt is, controleert daarna of iedere maffiabaas ten minste één kaart op zijn bonenveld heeft. Is dat niet het geval en heeft de speler nog hand-

kaarten, dan moet hij de maffia (een) kaart(en) naar keuze schenken totdat iedere maffiabaas ten minste één kaart heeft.

Omdat 2 maffiabazen nooit dezelfde soort bonen kunnen verzamelen, kan het voorkomen dat de speler geluk heeft. Heeft hij uitsluitend bonen in zijn hand van de soort die bij de andere maffiabaas ligt, dan laat hij zijn hand aan de andere speler zien. In dat geval hoeft hij geen kaart bij de maffiabaas zonder kaart te leggen.

FASE 6: nieuwe bonen trekken

De speler trekt één voor één **2 kaarten** van de gedekte stapel. Hij doet een getrokken kaart direct achter de andere kaarten in zijn hand.

Zijn beurt is nu afgelopen. De andere speler is aan de beurt.

Oogsten en verkopen

Een speler mag op elk moment tijdens zijn beurt, **met uitzondering van fase 4**, een of meer van zijn bonenvelden oogsten en verkopen. Moet hij verplicht een bonenveld oogsten, dan kiest hij zelf welke. Als een speler een bonenveld oogst, moet hij altijd **alle** bonen die erop liggen, verkopen. Let op: het is niet toegestaan om een bonenveld met maar 1 boon erop te oogsten.

Uitzonderingen:

Heeft een speler uitsluitend bonenvelden met maar 1 boon erop, dan kiest hij welk bonenveld hij oogst. Hij krijgt hier geen dukaten voor.

Heeft een speler een bonenveld met maar 1 boon en verder uitsluitend lege bonenvelden, dan mag hij ervoor kiezen om het bonenveld te oogsten. Hij krijgt hier geen dukaten voor.

Verkopen werkt zo: de speler telt alle bonen op zijn te oogsten bonenveld. Daarna kijkt hij onderaan een van de betreffende bonenkaarten hoeveel dukaten hij daarvoor krijgt. Hij draait het betreffende aantal geoogste bonen om (naar de dukaatzijde) en legt deze, goed gescheiden van zijn andere kaarten, voor zich neer. Hij legt de overige geoogste bonen open op de aflegstapel.

Voorbeeld: een speler oogst 5 Stootbonen. Daarvoor krijgt hij 2 dukaten. Hij draait 2 van zijn geoogste Stootbonen om en legt deze als dukaten voor zich neer. Hij legt de overige 3 Stootbonen op de aflegstapel.

Het is mogelijk dat een speler bij verkoop geen dukaten ontvangt.

Voorbeeld: een speler moet een veld met 2 Blauwe bonen oogsten. Hij krijgt daar geen dukaten voor. Hij legt beide bonen op de aflegstapel.

Bonenmaffia oogst

Spelers kunnen meestal vrij kiezen wanneer ze willen oogsten. Voor de bonenmaffia geldt dat ze pas oogsten zodra een bepaalde dukatenwaarde is bereikt:

Al Caboon oogst direct zodra zijn bonenveld 3 dukaten waard is.

Don Corleboon oogst direct zodra zijn bonenveld 2 dukaten waard is.

Leg de dukaten van de maffia tussen de 2 maffiabazen in.

Voorbeeld: Don Corleboon heeft 5 Sperziebonen op zijn bonenveld. Deze worden direct geoogst. De maffia verdient 2 dukaten. De overige 3 Sperziebonen worden op de aflegstapel gelegd.

Een 3^e bonenveld kopen

Iedere speler mag eenmaal per spel een “3^e bonenveld”-kaart kopen. Hij moet daarvoor aan de beurt zijn. Het 3^e bonenveld kost 4 dukaten. Daarmee heeft de speler tot het einde van het spel de beschikking over 3 bonenvelden (in plaats van 2). Leg de dukaten waarmee de speler betaalt even opzij. Deze komen pas weer in het spel als de aflegstapel geschud wordt. De speler legt zijn “3^e bonenveld”-kaart goed zichtbaar voor zich neer.

Einde van het spel

Als de gedekte trekstapel op enig moment tijdens het spel leeg raakt, schud dan de aflegstapel en de opzijgelegde dukaten door elkaar en vorm daarmee een nieuwe gedekte stapel. Raakt de trekstapel voor de derde keer leeg, dan is het spel aan het einde van de betreffende beurt afgelopen (gebeurt dit in fase 4, dan wordt fase 5 dus nog uitgespeeld). Iedere speler mag daarna al zijn bonenvelden oogsten en verkopen. Handkaarten zijn niets waard. Ook de maffiabazen oogsten en verkopen nu hun bonenvelden. De speler met de meeste dukaten wint het spel als hij er meer heeft dan de maffia. Anders wint de maffia.

Vorbereiding (1 speler)

Leg de bonenmaffiabazen “Don Corleboon”, “Al Caboon” en “Joe Boonanno” midden op tafel.

Schud alle bonenkaarten en neem 7 kaarten op handen. Leg de overgebleven bonenkaarten als gedekte stapel op tafel (met de dukatenzijde naar boven). Zoals gebruikelijk mag je de volgorde van de kaarten in je hand niet veranderen. Leg de “3^e bonenveld”-kaart voor je op tafel. Je begint meteen met 3 bonenvelden.

Nu ontvangen de bonenmaffiabazen bonenkaarten. Trek de bovenste kaart van de gedekte stapel en leg deze open op de “Al Caboon”-kaart. Trek daarna de volgende kaart. Is dit een kaart van dezelfde soort, leg deze dan ook op de “Al Caboon”-kaart. Herhaal dit proces totdat er een kaart van een andere soort wordt getrokken. Leg deze open op de “Don Corleboon”-kaart. Trek daarna de volgende kaart. Is dit een kaart van dezelfde soort als die op de “Al Caboon”- of de “Don Corleboon”-kaart, leg deze dan ook op de betreffende maffiabazenkaart. Herhaal dit proces totdat er een kaart van een andere soort wordt getrokken. Leg deze open op de “Joe Boonanno”-kaart.

Aan het begin van het spel is het dus mogelijk dat er meer dan één kaart op de “Al Caboon”- en/of de “Don Corleboon”-kaart ligt. Op de “Joe Boonanno”-kaart ligt aan het begin altijd maar één kaart.

Spelverloop

In tegenstelling tot het spel met 2 spelers bestaat een beurt nu uit 5 fasen:

FASE 1: bonen voor de maffia

Deze fase is gelijk aan die van het spel met 2 spelers. De maffia kan zo maximaal 3 bonen van jou wegpakken.

FASE 2: bonen spelen

Deze fase is ook gelijk aan die van het spel met 2 spelers. Je **moet** de eerste kaart in je hand (de voorste) op een van je bonenvelden leggen. Daarna **mag** je nog een tweede kaart (de kaart die nu de voorste is) op een van je bonenvelden leggen. **Let op:** in deze fase is het niet toegestaan om kaarten aan de maffia te geven.

FASE 3: bonen omdraaien

Ook deze fase is gelijk aan het spel met 2 spelers. Je draait één voor één **3 bonenkaarten** van de gedekte stapel om. Stel na elke omgedraaide kaart de volgende 2 vragen:

- 1) **Verzamelt de maffia de omgedraaide bonensoort?**
- 2) **Is de bovenste kaart van de open aflegstapel van dezelfde soort als een van de 3 omgedraaide bonensoorten of een van de bonensoorten van de maffia?**

FASE 4: bonen verbouwen

Deze fase is vrijwel gelijk aan die van het spel met 2 spelers. Er geldt 1 uitzondering: je moet alle in fase 3 omgedraaide kaarten verbouwen.

FASE 5: nieuwe bonen trekken

Trek één voor één 2 kaarten van de gedekte stapel. Doe een getrokken kaart direct achter de andere kaarten in je hand.

Nu begin je weer met fase 1 aan je volgende beurt.

OOGSTEN EN VERKOPEN

De spelregels voor oogsten en verkopen zijn gelijk aan die voor een spel met 2 spelers, met de volgende uitzonderingen:

 Je mag op elk moment tijdens je beurt, met uitzondering van fase 3, een of meer van jouw bonenvelden oogsten en verkopen.

 Voor de bonenmaffia geldt dat ze pas oogsten zodra een bepaalde dukatenwaarde is bereikt:

- Al Caboon oogst direct zodra zijn bonenveld 3 dukaten waard is.
- Don Corleboon oogst direct zodra zijn bonenveld 2 dukaten waard is.
- Joe Boonanno oogst direct zodra zijn bonenveld 1 dukaat waard is.

Einde van het spel

Als je de laatste kaart van de gedekte trekstapel hebt getrokken, speel je je beurt nog uit (gebeurt dit in fase 3, dan wordt fase 4 dus nog uitgespeeld). Je mag daarna al je bonenvelden oogsten en verkopen. Handkaarten zijn niets waard. Ook de maffiabazen oogsten en verkopen nu hun bonenvelden. Verdubbel het aantal dukaten van de maffia. De speler wint als hij meer dukaten heeft dan de maffia. Anders wint de maffia. Je doel is om zoveel mogelijk partijen na elkaar de maffia te verslaan.

Tactische tips voor solitair spel

- Probeer te vermijden dat de bovenste kaart van de aflegstapel een boon is die de bonenmaffia verzamelt.
- Geef de maffia op het juiste moment bonen. Als je bijvoorbeeld een boon omdraait die je niet wil verbouwen, probeer dan te regelen dat een van de maffiabazen een bonenveld moet oogsten. Daarna kun je de ongewenste boon op het nu vrijgekomen bonenveld van de maffiabaas verbouwen.
- Vergeet niet dat als je de maffia een kaart schenkt waardoor een bonenveld direct geoogst wordt, je ook voor een nieuwe boon moet zorgen.
- Je hebt een bonenveld met 1 boon en 2 bonenvelden met meer bonen. Nu dreigt het gevaar dat je in fase 2 een van je waardevolle bonenvelden voortijdig moet verkopen. Hoe kun je dat voorkomen? Verbouw in fase 4 een boon van dezelfde soort als die van jouw bonenveld met 1 boon. In fase 1 van de volgende beurt neemt de maffia die ene boon weg, waardoor je in fase 2 weer een vrij bonenveld hebt.
- Het is belangrijk om op het juiste moment bonenvelden te oogsten en te verkopen. In fase 2 verkochte bonenvelden kun je in fase 3 weer terugwinnen. Daarom is het meestal verstandig om je bonenvelden in fase 2 te verkopen.